

DECEMBER 1960 HÄFTE 10

Social- medicinsk tidskrift

TRETTIOSJUNDE ÅRGÅNGEN

Hälso- och sjukvården under 60-talet

Vid Svenska landstingsförbundets ordinarie möte i Stockholm 17—18 november 1960 höll inrikesministern, statsrådet Rune Johansson inledande föredrag till en diskussion rörande planer och utvecklingstendenser inom hälso- och sjukvården under det kommande decenniet. Statsrådet lämnade vissa sammanfattande uppgifter rörande investeringsplanerna och därav följande konsekvenser. Man kan antaga att hälso- och sjukvårdens utbyggnad under perioden kommer att ske till en kostnad av 4,2 miljarder kronor. Antalet anställda beräknas öka från 92.500 till 130.000 personer och de årliga driftskostnaderna stiga med ca 1,7 till 2,5 miljarder kronor. Inför dessa väldiga krav framhöll statsrådet vikten av förebyggande hälsovårdsarbete samt forskningens och vetenskapens inriktande på profylaktiska åtgärder. De vinster som kan göras här innebär väsentliga fördelar, bl. a. ifråga om kostnaderna för sjukvården.

Många uppgifter står också för dörren inom omgivningshygien. Hit hör vattenvården samt åtgärder mot luftförorening och buller. Ökad förståelse måste skapas för vårdande av hälsan och

förebyggande av sjukdom. En samverkan mellan kommunala myndigheter, arbetsgivare och arbetarorganisationer, försäkringsmän och läkare bör härutinnan kunna medföra resultat med de moderna propagandamedlens hjälp.

De sjukhus och institutioner som vi bygger nu, skall stå färdiga om 5—10 år för att fylla behovet under ett följande årtionde. De måste utformas med hänsyn härtill. Regeringen avser att i samråd med representanter för medicinsk forskning och vetenskap söka pejla utvecklingen och dra de praktiska konsekvenserna därav.

Det har erbjudits svårigheter att tillmötesgå allmänhetens ökade anspråk på sjukvårdsservice. De öppna mottagningarna vid sjukhusen har därigenom blivit så belastade, att en upprustning av den öppna vården utanför sjukhusen måste eftersträvas. Utredningar av olika slag har förekommit i dessa frågor, utmynnande i förslag om överförande av provinsialläkarväsendet till landstingen, ett överförande av huvudmannaskapet även för den psykiatriska vården till landstingen samt undersökningar för den framtida planeringen av åldringsvården och den geriatriska

omvårdnaden av de gamla. Efter att ytterligare ha berört vårdbehoven för några minoritetsgrupper samt betonat vikten av rekrytering och utbildning av sjukvårdspersonalen framhöll statsrådet även vikten av att sjukförsäkringens värde icke reduceras. Målet är generellt att för landets olika delar trygga en nöjaktig tillgång till effektiv hälso- och sjukvård.

Generaldirektör Engel framhöll vid samma tillfälle innebörden av utbyggnadsprogrammen för det kommande decenniet. En realistisk beräkning är ett utbyggnadsbehov av 2.670 vårdplatser huvudsakligen under första 5-årsperioden. Det kan antagas att behovet av vårdplatser därigenom blir fyllt.

Även om dessa stora planer ekonomiskt kan realiseras kvarstår rekryterings- och personalutbildningsfrågan till stor del olöst. Det är känt att enligt inrikesdepartementets önskan den pågående utredningen rörande läkarbehovet för det kommande decenniet och därefter, som ledes av generaldirektör Engel, skall färdigställas redan till nu förestående årsskifte. Det vore mycket beklagligt om den svåra uppgiften skulle få formen av en snabbutredning och ett hastverk. Så mycket tråkigare som man nu äntligen vågat hysa vissa förhoppningar att denna utredning just genom ett grundligare tillvägagångssätt än vad som tidi-

gare skett skulle kunna komma till ett bärkraftigt resultat.

Oavsett denna utredning står och faller utbyggnadsprogrammet med möjligheterna att tillgodose sjuk- och hälsovårdsfältet också med sjuksköterskor, kuratorer, terapeuter, gymnaster och andra hjälpkrafter. Om detta vet vi alltjämt föga. Ifråga om ökad utbildning av sjuksköterskor tvekar huvudmännen. Besvikelserna över den stora avgången från yrket skapar viss restriktivitet. Inte heller är man beredd att lönevägen ge mer än det minsta möjliga. Vissa sköterskegrupper släpar därför efter så påtagligt att avgångsprocenten ej torde minska. Försöken att mobilisera ej yrkesverksamma sjuksköterskor och barnmorskor i en reservkår har ej visat nämnvärd framgång. I en så ljum och håglös atmosfär kan inga framgångar väntas. I fråga om forcering av utbildningen för sjukvårdsbiträden och undersköterskor däremot visar överstyrelsen för yrkesutbildning stor optimism i förhoppning att med hjälp av denna personalkategori avlasta en del sjuksköterskearbete. Man får hoppas att den ådagalagda framåtandan ej har att göra med bristande sakkunskap och respekt för de kvalitetsfordringar som måste tillgodoses i modern sjukhusvård. Den väldiga utbyggnad som planeras bör kombineras med en garanti för att de dyrbara institutionerna också kan drivas av tillräcklig och väl kvalificerad personal.

Prenumerera **nu** på

Socialmedicinsk tidskrift 1961

Helår kr. 20:—

Halvår „ 10:—

Studentprenumeration, helår „ 10:—

Kollektivprenumeration

(minst 25 ex.) helår „ 16:50

Postgiro 11 79 - Villagatan 5 - Stockholm Ö